

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluverkkotyön toinen vaihe

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta 13.11.2025 § 44

Valmistelija	järjestämispäällikkö Jarna Virtanen, p. 040 542 0875 strategiajohtaja Anu Pihl, p. 050 320 4896 toimialajohtaja Kati Kallimo, p. 050 442 2302 vastuualuejohtaja Päivi Kalilainen, p. 050 370 0245 vastuualuejohtaja Titta Frantsila, p. 040 139 6261 vastuualuejohtaja Tuija Koivisto, p. 040 513 5821
Selostus asiasta	Aluehallitus päätti 28.6.2025 käynnistää palveluverkkotyön toisen vaiheen. Hyvinvointialueen palvelutuotanto perustuu monikanavaiseen palveluverkkoon, joka muodostuu digitaalisista, liikkuvista, kotiin vietävistä palveluista sekä palveluista fyysisissä toimipisteissä. Palveluverkkotyön tavoitteina on turvata asukkaiden palvelujen saatavuus ja jatkuvuus, huomioiden taloudelliset reunaehdot ja henkilöstön saatavuus. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) edellyttää, että hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava "sosiaali- ja terveydenhuolto <i>sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan</i> sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Palvelut on lisäksi toteutettava <i>yhdenvertaisesti, yhteensovitetuina palvelukokonaisuuksina</i> sekä hyvinvointialueen <i>väestön tarpeet huomioon ottaen</i> lähellä asiakkaita. Palveluja voidaan koota hyvinvointialueen alueella suurempiin kokonaisuuksiin silloin, kun palvelujen saatavuus ja laadun turvaaminen edellyttävät erityisosaamista tai kalliita investointeja tai kun palvelujen tarkoituksenmukainen, kustannusvaikuttava ja tehokas toteuttaminen edellyttävät sitä."

Palveluverkkotyön ensimmäinen vaihe

Aluehallitus käynnisti 7.11.2023 (§ 340) sosiaali- ja terveystalouden palveluverkkotyön ensimmäisen vaiheen. Työn perustana olivat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislinjaukset sekä uudistumis- ja tuottavuusohjelmat.

Tarkastelussa olivat kivijalka-, liikkuvat ja digitaaliset palvelut sekä niiden keskinäinen suhde ja tavoitetila. Aluevaltuusto hyväksyi linjausten mukaisen palveluverkon ja sen periaatteet 11.6.2024 (§ 38).

Ensimmäisessä vaiheessa tarkasteltiin seuraavia palveluja:

- sote-asetat
- alueellinen osastotoiminta
- ympärivuorokautinen asuminen
- perhekeskuspalvelut
- ikääntyneiden päivätoiminta

Muiden palvelujen osalta laadittiin tiivistetty kuvaus palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta sekä palveluverkon kehittämisestä.

Ensimmäisen vaiheen palveluverkkopäätöksessä linjattiin, että sote-palveluita tuotetaan eri kokoisissa ja palveluiltaan sekä aukioloajoiltaan eri

laajuisissa toimipisteissä. Laajemmissa toimipisteissä (alueelliset sote-keskukset ja seudulliset sote-asetat) moniammatilliset palvelut ovat kattavammat. Sote-palvelupisteillä tuetaan palveluiden saatavuutta pitkien etäisyyksien vuoksi.

Ensimmäisessä vaiheessa korostuivat:

- toiminnan uudistaminen
- toimintavarmuuden parantaminen
- henkilöstön saatavuuden turvaaminen

Ensimmäinen vaihe toimi myös lähtökohtana vuoden 2024 vuokrasopimusneuvotteluille. Valmistelu toteutettiin kaksivaiheisesti laajalla osallistamisella. Mukana oli hyvinvointialueen työntekijöitä, toimielimiä, kuntia, asukkaita, sidosryhmiä ja kumppaneita. Lisäksi tehtiin laaja vaikutusten ennakoarviointi ja hyödynnettiin NHG:n (Nordic Healthcare Group) asiantuntijatukea. Ensimmäisen vaiheen toimeenpanon raportointi on osana toisen vaiheen palveluverkkoesitystä (liite 1).

Toinen vaihe: palveluverkkoesitys 2025

Käynnistäminen

Palveluverkkotyön toisessa vaiheessa valmistellaan palveluverkkosuunnitelma vuosille 2026–2030.

Palveluverkkotyön ensimmäisessä vaiheessa linjattiin, että toinen vaihe aloitettaisiin keväällä 2026, jolloin tehtäisiin "päättöksiä vuodelle 2027 ja tarkennuksia palveluverkkosuunnitelmaan vuoteen 2030 asti."

Hyvinvointialueen heikentynyt taloustilanne on kuitenkin lisännyt painetta aikaistaa toisen vaiheen valmistelua. Myös vuoden 2025 talousarviossa todettiin, että toimenpiteet vuokratyövoiman hallinnassa, tilakustannusten vähentämisessä sekä henkilöstön riittävyyden varmistamisessa voivat edellyttää suunnittelun nopeuttamista. Jotta palveluverkkotyön toisen vaiheen toimeenpano voi alkaa vuoden 2026 alusta, valmistelu on tehtävä vuoden 2026 talousarvion laadinnan yhteydessä.

Tavoitteet ja periaatteet toisessa vaiheessa

Palveluverkkotyön toisessa vaiheessa tavoitteena on järjestää asukkaiden palvelut siten, että kustannustaso sopeutetaan rahoituksen tasolle niin kiinteistöjen kuin toiminnankin näkökulmasta.

Tavoitteena on varmistaa, että palvelut vastaavat asukkaiden palvelutarpeeseen ja ovat taloudellisesti ja toiminnallisesti kestäviä sekä valtakunnallisen ohjauksen mukaisia ja näiden kautta luodaan edellytykset laadukkaalle, saavutettavalle ja vaikuttavalle palveluverkolle koko Keski-Suomessa. Aluehallituksen käynnistäessä palveluverkkotyön toista vaihtetta 28.6.2025 se päätti myös periaatteet palveluverkkotyölle ja ne voidaan tiivistää:

1) Taloudellisesti kestävä ja tietoon perustuva palveluverkko

- Kustannus- ja palvelutason sopeuttaminen käytettävissä olevaan rahoitukseen.
- Palveluverkon ja palvelutuotannon uudistaminen.
- Kaikissa palveluissa tunnistetaan kustannustehokkaat ja vaikuttavat tuotantotavat.

- Muutokset toimintaympäristössä, lainsäädännössä tai rahoituksessa voivat vaikuttaa palveluverkon linjauksiin, jolloin niiden vaikutukset tulee arvioida ja tarvittaessa viedä uudelleen päätöksentekoon.
- Palvelutarpeen muutoksiin varaudutaan ennakoivasti.
- Käytävissä oleva tieto yksikkökustannustannuksista ja laadusta päätöksenteon tukena

2) Uudistuva, monikanavainen toiminta eri aluetasoilla

- Toimintamallien uudistamista jatketaan osana palveluverkon kehittämistä: Palveluverkkotyö pohjautuu toiminnan ja toimintamallien uudistamiseen ja kehittämiseen
- Monikanavaisuus: Palveluja tuotetaan joustavasti fyysisissä toimipisteissä, kotiin vietävinä, liikkuvina sekä digitaalisina palveluina. Liikkuvien palvelujen konseptia täsmennetään.
- Eri aluetasot: Palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta arvioidaan alue-, seutu- ja paikallistasolla sekä yksittäisten toimipisteiden mutta myös liikkuvien palvelujen näkökulmasta. Toimipisteet vaihtelevat kooltaan ja palvelutarjonnaltaan.

3) Kansallinen ohjaus

- Valtion antama ohjaus (esimerkiksi muutostukikeskustelu, vuosittaiset hyvinvointialueneuvottelut, valtakunnalliset tavoitteet), esimerkiksi ikääntyneiden palveluiden ja vuodeosastopalveluiden osalta sekä lastensuojelun osalta otetaan huomioon sekä palvelustrategian että palveluverkkotyön valmistelussa.

4) Tilojen turvallisuus ja tehokas käyttö

- Tilojen käyttöä optimoidaan, yhteiskäyttöä lisätään edelleen mahdollisuuksien mukaan ja tarpeettomista tai toimintaan soveltumattomista tiloista luovutaan.
- Tilasuunnittelussa varmistetaan turvalliset ja tarkoituksenmukaiset tilat sekä henkilöstölle että asukkaille.

Osallisuus ja vaikutusten arviointi

Palveluverkkotyön toisessa vaiheessa osallistetaan asianmukaisia tahoja, kuten kuntia ja muita sidosryhmiä sekä henkilöstöä. Lisäksi siinä hyödynnetään ensimmäisen vaiheen palveluverkkotyöstä saatua laajaa palautetta ja materiaalia ja edellä mainittua strategian väliarviointia ja siihen liittyntä tulevaisuuskatsausta.

Palveluverkkoesityksestä tehdään vaikutusten arviointi kahdessa vaiheessa. Ensimmäinen, alustava vaikutusten arviointi tehtiin virkavalmisteluna ja julkistettiin osana palveluverkkoesitystä. Vaikutusten arviointia tullaan täydentämään lausuntokierroksen palautteella.

Tiivistelmä esitetyistä muutoksista

Palveluverkko työn toisen vaiheen pohjaesitys on julkaistu 8.10.2025. Palveluverkkotyö liittyy kiinteästi Keski-Suomen hyvinvointialueen palvelustrategian valmisteluun sekä talousarvion 2026 valmisteluun. 8.10.2025 julkaistun esityksen keskeiset nostot voi esittää seuraavasti:

1. Keski-Suomen hyvinvointialueella säilytetään alueellisesti kattava palvelujen verkosto. Palvelutarpeen kasvu edellyttää uusia toimintamalleja. Liikkuvia palveluja täydennetään hyvinvointialueen palveluissa. Palvelujen

aukioloaikoja tavoitellaan laajennettavan ja asukkaiden vapautta käyttää eri toimipisteitä lisätään jatkossa. Digitaalisia palveluita kehitetään edelleen.

2. Terveysasemapalveluja tarjotaan sosiaali- ja terveyskeskuksissa, sosiaali- ja terveysasemilla ja sosiaali- ja terveyspalvelupisteissä. Sosiaali- ja terveyskeskuksessa on laajin moniammatillinen palveluvalikoima, laajat aukioloajat sekä kiirevastaanotto, joka palvelee myös iltaisin ja viikonloppuisin. Osaan fyysisistä toimipisteistä tulee muutoksia; yhteiskäyttöisiä tiloja otetaan käyttöön ja liikkuvia toimintamalleja lisätään.

3. Suun terveydenhuollon palveluja kootaan nykyistä suurempiin ja toiminnallisesti vahvempiin yksiköihin.

4. Alueellisessa osastotoiminnassa akuuttihoiton osastopaikkoja lisätään pääsääntöisesti laajan palvelun sosiaali- ja terveyskeskusten yhteyteen, joissa kiirevastaanottotoiminta sekä tukipalvelut kuten kuvantaminen ja laboratoriopalvelut ovat kattavammin, jotta voidaan välttää asiakkaan siirtoa paikasta toiseen. Näin voidaan turvata henkilöstön osaaminen, palvelun laatu ja potilasturvallisuus. Neljästä osastosta luovutaan.

6. Ikääntyneiden palveluita kehitetään kokonaisuutena, jolloin tavoitteena on vahvistaa kevyempiä palveluita ja vähentää raskaiden palveluiden käyttöä. Osasta ikääntyneiden ympärivuorokautisen pienistä asumisen yksiköistä luovutaan.

7. Neuvolapalveluissa toimintamallin muutos mahdollistaa paikallisten tilojen joustavamman käytön. Osa neuvolapalveluista toteutetaan sosiaali- ja terveysasemien yhteydessä, joissa on laajemmat aukioloajat ja palvelutarjonta.

8. Perhekeskuksien toimintaa kehitetään edelleen tiiviissä yhteistyössä kuntien, järjestöjen ja seurakuntien kanssa yhteisövaikuttavuuden keinoin.

9. Ikääntyneiden päivätoiminnan kokonaisuudessa kehitetään seniorikeskustoimintaa edelleen yhteistyössä kuntien, järjestöjen ja seurakuntien kanssa.

Aikataulu – päätöksenteko ja lausuntokierros

Hyvinvointialueen strategian, palvelustrategian ja sosiaali- ja terveyspalveluiden palveluverkkotyön toisen vaiheen viranhaltijaesitys valmisteltiin ja julkiastiin samaan aikaan Hyvinvointialuejohtajan talousarvioesityksen kanssa, 8.10.2025 ja kokonaisuus on aluevaltuuston päätöksenteossa 9.12.2025.

Projektikokonaisuuden poliittisesta ohjauksesta vastaa aluehallitus. Lausuntoaikana 8.10.2025-5.11.2025 kuultiin hyvinvointialueen eri toimielimiä, asukkaita ja laajasti eri sidosryhmiä. Palautetta analysoidaan parhaillaan ja tulleesta lautakunta saa kokouksessaan katsauksen.

Talous

Palveluverkkoesitys sopeuttaa hyvinvointialueen taloutta 18,6 M€

Toimivalta

Hallintosääntö § 18

Esittelijä Vastuualuejohtaja, strateginen johtaminen ja järjestäminen Pihl Anu

Päätösehdotus Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta antaa lausunnon sosiaali- ja terveydenhuollon palveluverkkotyön toisesta vaiheesta.

Asian kokouks käsittely

Ari-Pekka Liukkonen, Hanna Hautamäki ja Jorma Poti poistuivat esteellinä kokouksesta klo 15:04 (yhteisöjäävi) ennen asian käsittelyä ja päätöksentekoa. Riikka Leinonen saapui kokoukseen klo 15:04.

Keskustelun kuluessa Merja Lahtinen teki lausuntoluonnokseen seuraavan muutosesityksen: "Lausunnon ensimmäinen lause poistetaan ja toinen lause alkaa Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta...Lisäksi kohdassa Yhteenveto: ensimmäinen lause muutetaan: Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta edellyttää palveluverkkoesityksen toimeenpanossa erityistä huomiota seuraaviin asioihin." Esitystä kannattivat Lila Heinonen, Leena Kautto-Koukka, Markku Kankainen, Mari Manninen ja Linda Pippuri.

Keskustelun kuluessa Leena Kautto-Koukka teki lausuntoluonnokseen seuraavan muutosesityksen: "Lautakunnan yleisiin painotuksiin kohtaan Elinvoima viimeisen lauseen muuttaminen seuraavasti: "yhteistyön vahvistaminen kuntien ja palveluntuottajien kanssa." Esitystä kannattivat Merja Lahtinen, Markku Kankainen, Mari Mnninen, Lila Heinonen ja Linda Pippuri.

Päätös Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta päätti yksimielisesti tehdä lausuntoluonnokseen seuraavat muutokset:

1. Lausunnon ensimmäinen lause poistetaan ja toinen lause alkaa Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta...Lisäksi kohdassa Yhteenveto: ensimmäinen lause muutetaan: Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta edellyttää palveluverkkoesityksen toimeenpanossa erityistä huomiota seuraaviin asioihin:

2. Lautakunnan yleisiin painotuksiin kohtaan Elinvoima viimeisen lauseen muuttaminen seuraavasti: "yhteistyön vahvistaminen kuntien ja palveluntuottajien kanssa."

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnan lausunto on pöytäkirjan liitteenä.

Kokouksessa pidettiin tauko klo 16:10-16:23 päätöksenteon jälkeen.

Aluehallitus 26.11.2025 § 359

Valmistelija järjestämispäällikkö Jarna Virtanen, p. 040 542 0875
strategiajohtaja Anu Pihl, p. 050 320 4896
toimialajohtaja Kati Kallimo, p. 050 442 2302
vastuualuejohtaja Päivi Kalilainen, p. 050 370 0245
vastuualuejohtaja Titta Frantsila, p. 040 139 6261
vastuualuejohtaja Tuija Koivisto, p. 040 513 5821

Selostus asiasta

Yleistä

Aluehallitus päätti 28.6.2025 käynnistää palveluverkkotyön toisen vaiheen.

Hyvinvointialueen palvelutuotanto perustuu monikanavaiseen palveluverkkoon, joka muodostuu digitaalisista, liikkuvista, kotiin vietävistä palveluista sekä palveluista fyysisissä toimipisteissä. Palveluverkkotyön tavoitteina on turvata asukkaiden palvelujen saatavuus ja jatkuvuus, huomioiden taloudelliset reunaehdot ja henkilöstön saatavuus.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) edellyttää, että hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava "sosiaali- ja terveydenhuolto *sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan* sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Palvelut on lisäksi toteutettava *yhtenäisesti, yhteensovitetuina palvelukokonaisuuksina* sekä hyvinvointialueen *väestön tarpeet huomioon ottaen* lähellä asiakkaita. Palveluja voidaan koota hyvinvointialueen alueella suurempiin kokonaisuuksiin silloin, kun palvelujen saatavuus ja laadun turvaaminen edellyttävät erityisosaamista tai kalliita investointeja tai kun palvelujen tarkoituksenmukainen, kustannusvaikuttava ja tehokas toteuttaminen edellyttävät sitä."

Hyvinvointialueen strategian, palvelustrategian ja sosiaali- ja terveyspalveluiden palveluverkkotyön toisen vaiheen viranhaltijaesitys valmisteltiin ja julkaistiin samaan aikaan Hyvinvointialuejohtajan talousarvioesityksen kanssa 8.10.2025, ja esitys on ollut laajalla lausuntokierroksella aikavälillä 8.10.2025-5.11.2025. Kokonaisuus on aluevaltuuston päätöksenteossa 9.12.2025.

Lautakunnat ja vaikuttamistoimielimet ovat antaneet esityksestä lausuntonsa, jotka ovat esityslistan oheisaineistona.

Tiivistys esitetyistä muutoksista

Palveluverkkotyön toisen vaiheen pohjaesitys julkaistiin 8.10.2025. Palveluverkkotyö liittyy kiinteästi Keski-Suomen hyvinvointialueen palvelustrategian valmisteluun sekä talousarvion 2026 valmisteluun. 8.10.2025 julkaistun esityksen keskeiset nostot voi esittää seuraavasti:

1. Keski-Suomen hyvinvointialueella säilytetään alueellisesti kattava palvelujen verkosto. Toimipaikat, joista palveluita saa voi muuttua, mutta palvelut turvataan. Palvelutarpeen kasvu edellyttää uusia toimintamalleja. Liikkuvia palveluja täydennetään hyvinvointialueen palveluissa. Palvelujen aukioloaikoja tavoitellaan laajennettavan ja asukkaiden vapautta käyttää eri toimipisteitä lisätään jatkossa. Digitaalisia palveluita kehitetään edelleen.
2. Terveysasemapalveluja tarjotaan sosiaali- ja terveyskeskuksissa, sosiaali- ja terveysasemilla ja sosiaali- ja terveyspalvelupisteissä. Sosiaali- ja terveyskeskuksessa on laajin moniammatillinen palveluvalikoima, laajat aukioloajat sekä kiirevastaanotto, joka palvelee myös iltaisin ja viikonloppuisin. Nämä tukevat vahvasti myös alueellista osastotoimintaa. Osaan fyysisistä toimipisteistä tulee muutoksia; yhteiskäyttöisiä tiloja otetaan käyttöön ja liikkuvia toimintamalleja lisätään.
3. Suun terveydenhuollon palveluja kootaan nykyistä suurempiin ja toiminnallisesti vahvempiin yksiköihin.

4. Alueellisessa osastotoiminnassa akuuttihoiton osastopaikkoja lisätään pääsääntöisesti laajan palvelun sosiaali- ja terveyskeskusten yhteyteen, joissa kiirevastaanottotoiminta sekä tukipalvelut kuten kuvantaminen ja laboratoriopalvelut ovat kattavammin, jotta voidaan välttää asiakkaan siirtoa paikasta toiseen. Näin voidaan turvata henkilöstön osaaminen, palvelun laatu ja potilasturvallisuus. Neljästä osastosta luovutaan.

6. Ikääntyneiden palveluita kehitetään kokonaisuutena, jolloin tavoitteena on vahvistaa kevyempiä palveluita ja vähentää raskaiden palveluiden käyttöä. Osasta ikääntyneiden ympärivuorokautisen pienistä asumisen yksiköistä luovutaan. Muuta maata raskaampi palvelujen peittävyys on saatava kevenemään.

7. Neuvolapalveluissa toimintamallin muutos mahdollistaa paikallisten tilojen joustavamman käytön. Osa neuvolapalveluista toteutetaan sosiaali- ja terveysasemien yhteydessä, joissa on laajemmat aukioloajat ja palvelutarjonta.

8. Perhekeskuksien toimintaa kehitetään edelleen tiiviissä yhteistyössä kuntien, järjestöjen ja seurakuntien kanssa yhteisövaikuttavuuden keinoin.

9. Ikääntyneiden päivätoiminnan kokonaisuudessa kehitetään seniorikeskustoimintaa edelleen yhteistyössä kuntien, järjestöjen ja seurakuntien kanssa, talouden reunaehdot huomioiden.

Palaute lausuntokierrokselta 8.10.-5.11.2025

Lausuntoaikana 8.10.-5.11.2025 kuultiin laajasti henkilöstöä, hyvinvointialueen eri toimielimiä, asukkaita ja eri sidosryhmiä. Palaute on analysoitu. Lausuntoyhteenveto sekä linkit tullesiin kommentteihin lisätään Keski-Suomen hyvinvointialueen verkkosivuille osoitteeseen hyvaks.fi/palveluverkko. Kokonaisuudessaan palautetta saatiin seuraavalla tavalla:

Palvelu tai keruutapa	Kohderyhmä	Määrä
Henkilöstö		
Tiimatehtävä / Henkilöstön webropol	Koko henkilöstö	346 vastausta
Henkilöstön kannanotot lausuntopalvelu, kirjaamo	Henkilöstö	4 kannanottoa
Asukkaat, asiakkaat ja erityisryhmät		
Otakantaa.fi	Asukkaat	474 kannanottoa
Paperilomakkeet	Asukkaat	40 paperilomaketta
Asukastilaisuudet	Asukkaat	Teams tilaisuudet: 9.10., 13.10., 14.10. Yleisötilaisuudet Pihtipudas 20.10., Jyväskylä 22.10., Joutsa 29.10.
Asiakastytyväisyyden kehittäjäryhmä	Kokemusasiantuntijat, vertaistukihenkilöt	2.10. ja 23.10. sekä padlet-työskentely 8.10. – 31.10.
Asiakasraati	Ao raati	4/12 vastaajaa, Forms-kysely
Maahanmuuttajat	Asukkaat	15.10. MOVE-verkoston kokous, 27.10 MONIKKO-ikäntyneiden maahanmuuttajien tilaisuus Huhtasuolla, 7.11 monikulttuurisuusverkosto
Romanit	Romanityöryhmän kautta	23.10. avoin tilaisuus, ei osallistujia
Lapset	Lapsiparlamentti	
Sidosryhmät		

Lausunnot	Kaikki sidosryhmät	Lausuntopalvelu: 68
Palveluntuottajien foorumi	Palveluntuottajat	22.10. Lisäksi kommentointimahdollisuus kaksi viikkoa webropol-linkin kautta
Järjestöjen ja seurakuntien foorumi	Järjestöt ja seurakunnat	29.10. Lisäksi kommentointimahdollisuus webropol-linkin kautta
Adressit, kirjaamo	Kaikki sidosryhmät	Adresseja 11 kpl
Kunnat	Keski-Suomen kunnat	21
Kuntien vaikuttamistoimielimet	Vanhus- ja vammaisneuvostot sekä nuorisovaltuustot	18
Muut sidosryhmät	Järjestöt, seurakunnat, poliittiset järjestöt, erityisryhmät, palveluntuottajat	42

Lautakunnat ja vaikuttamistoimielimet ovaat antaneet lausuntonsa palveluverkkoesitykseen. Lautakunnat näkevät, että palveluverkkouudistus tarvitaan toiminnan ja talouden tasapainoon saattamiseksi. Lautakuntien ja vaikuttamistoimielinten lausunnot ovat esityslistan ohesisaineistona.

Kokonaisuutena lausuntokierrokselta saatu palaute on hyvin samankaltainen palveluverkkotyön ensimmäisen vaiheen palautteen sekä vaikutusten alustavan ennakoarvioinnin kanssa.

Lausunnoissa tunnistettiin laajasti hyvinvointialueen vaikea taloudellinen tilanne ja tarve uudistaa palveluverkkoa. Samalla kuitenkin korostui huoli siitä, että muutokset voivat heikentää palvelujen saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta erityisesti ikääntyneiden, pitkäaikaissairaiden, vammaisten, maahanmuuttajien ja vähävaraisten kohdalla, mikäli etäisyys palveluihin kasvaa. Kunnat ja sidosryhmät toivoivat konkreettisempaa tietoa korvaavista palveluista, erityisesti liikkuvista palveluista palvelupisteisiin. Lisäksi toivottiin vaikutusten arviointia Kela-kytteihin, elinvoimaan ja huoltovarmuuteen. Useat painottivat toimeenpanon, muutoksenhallinnan ja viestinnän roolia, kun palveluverkkoa uudistetaan. Henkilöstö arvioi muutosten lisäävän epävarmuutta ja kuormitusta erityisesti lakkautusuhan alla olevissa yksiköissä. Yhteinen viesti oli, että uudistukset on tehtävä hallitusti, alueelliset erityispiirteet huomioiden ja sekä asukkaiden että henkilöstön tuki ja osallisuus varmistaen.

Palveluverkkomateriaalia on täydennetty saadun palautteen perusteella. Erityisesti on tarkennettu liikkuvien palvelujen kuvausta, arvioitu vaikutuksia Kela-taksikyytien määriin ja kustannuksiin sekä lisätty arviota valmiuden ja varautumisen näkökulmasta. Elinvoimavaikutukset sisältyvät osaksi laajempaa vaikutusten arviointia. Myös toimipistekohtaista tietoa korvaavista toimintamalleista on lisätty.

Muutokset palveluverkkoesitykseen

Palveluverkkoesitykseen ei ole tehty varsinaisia toimipistemuutoksia 8.10.2025 julkaisun jälkeen. Ainoa toimipisteisiin liittyvä tarkennus koskee Keltinmäen päiväkeskusta: vuokrasuhteen päättyminen kiristyneiden vuokraehtojen vuoksi oli aiemmin mainittu vain palveluverkko 1:n toimeenpanon raportoinnissa. Koska kyseessä on palveluverkkomääritelmän mukainen palvelu, se on nyt sisällytetty päivitettyyn palveluverkko 2 -esitykseen. Keltinmäen päiväkeskuksen lakkauttamisen kustannusvaikutus (-241 000 €) on lisätty

kustannuslaskelmiin.

Arviointityöryhmän huomio vuoden 2026 talousarvioon liittyen

Arviointityöryhmän on kokouksessaan 26.9.2025 todennut, että se pitää välttämättömänä, että talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2027–2028 jatkovalmistelussa etsitään ja määritellään toimenpiteet hyvinvointialueen toimintojen uudistamiseksi ja sopeuttamiseksi siten, että vuonna 2026 saavutetaan tilanne, jossa hyvinvointialueelle ei kerry uutta alijäämää. Samalla on valmisteltava, yhteistyössä arviointiryhmän kanssa, sellaiset toimintatapojen uudistustoimenpiteet, joilla saavutetaan edelleen tuntuvia kustannussäästöjä. Talousarvioon 2026 ja taloussuunnitelmaan 2027–2028 suunniteltavat toimenpiteet toimintojen uudistamiseksi ja sopeuttamiseksi tulee päättää ja toimeenpanna siten, että ne vaikuttavat hyvinvointialueen talouteen mahdollisimman nopeasti. Toimenpiteistä päättämistä ja päätösten täytäntöönpanoa ei tule jättää taloussuunnitelmakauden loppuvuosille.

Talous

Palveluverkkoesitys sopeuttaa hyvinvointialueen taloutta 18,7 M€

Vaikutusten ennakkoarviointi

Vaikutusten ennakkoarviointi on esityslistan oheisaineistona.

Toimivalta

Hallintosääntö 16 §

Esittelijä

Vs. hyvinvointialuejohtaja Kallimo Kati

Päätösehdotus

Aluehallitus hyväksyy Keski-Suomen hyvinvointialueen palveluverkkotyön toisen vaiheen esityksen ja lähettää sen edelleen aluevaltuustolle hyväksyttäväksi.

Asian kokouks käsittely:

Aluehallituksen jäsenet Tapani Kiminkinen ja Jouko Nykänen ilmoittivat olevansa esteellisiä (peruste: Hallintolaki 28.1 § kohta 5, yhteisöjäävi) asian käsittelyssä ja poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 10.35–13.10. Kiminkisen sijasta kokoukseen osallistui varajäsen Sari Hovila ja Nykäsen sijasta varajäsen Sanna Hintikka.

Asian käsittelyn aikana pidettiin kokoustauko klo 11.43-12.30.

Aluehallituksen 1. varapuheenjohtaja Lotta Ahola poistui kokouksesta klo 12.45 § 359 aikana. Ahola sijasta kokoukseen saapui varajäsen Santeri Lohi klo 12.45.

Marika Visakorpi-Kemppainen teki kokouksessa seuraavan muutosehdotuksen:

"1) neuvola jatkaa Huhtasuolla nykyisissä tiloissa. Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta arvioi vuoden 2026 aikana, missä palvelut tuotetaan

vuoden 2026 jälkeen ottaen huomioon alueen erityispiirteet ja lapsimäärän ja että

2) varmistetaan niiden toimipisteiden riittävä henkilöstöresurssi, joihin ohjautuu palveluverkkomuutoksista johtuen lisää asiakkaita.”

Jukka Haaparanta, Sari Hovila ja Elma Hyöky kannattivat Marika Visakorpi-Kemppaisen ehdotuksen kohtaa 2, terveyspalveluiden resurssivarmistusta koskevaa lisäysehdotusta.

Irma Hirsjärvi kannatti Marika Visakorpi-Kemppaisen tekemää ehdotusta kokonaisuudessaan.

Riikka Rantanen teki kokouksessa seuraavan muutosehdotuksen:

”1) Huhtasuolla säilytetään neuvola ja

2) Huhtasuolla mahdollistetaan sote-pisteen toiminta tarkoituksenmukaisella tavalla.”

Sanna Hintikka kannatti Riikka Rantasen tekemää ehdotusta. Lisäksi Hintikka ehdotti sote-pisteiden toimintaan seuraavaa:

”Konneveden, Pihtiputaan ja Kuoreveden terveysasemilla toimivaa hoidonjatkuvuuden mallia ei lopeteta, vaan lääkäri/hoitaja-työpari pitää jatkossa lähivastaanottoa siten, että nykyiset käyntimäärät voidaan toteuttaa vähintään puolet. Loppu tarvittavista käynneistä/kontakteista toteutetaan ensisijaisesti etä-, ja digipalveluina, ja toissijaisesti sopivalla soteasemalla. Toimintaa varten etsitään uudet (yhteiskäyttö) tilat, jotka mahdollistavat monipalvelun. Muille syntyville sote-pisteille tarjotaan mahdollisuus ammatinharjoittajamallilla tuotetuille lääkäripalveluille.”

Jukka Haaparanta ja Mauno Vanhala kannattivat Sanna Hintikan tekemää ehdotusta.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että koska on tehty pohjaesityksestä poikkeava kannatettu esitys, on suoritettava äänestykset 1-5.

Äänestys 1: Puheenjohtaja esitti suoritettavaksi äänestyksen nimenhuutoäänestyksellä seuraavasti:

JAA Marika Visakorpi-Kemppaisen ehdotus: neuvola jatkaa Huhtasuolla nykyisissä tiloissa. Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta arvioi vuoden 2026 aikana, missä palvelut tuotetaan vuoden 2026 jälkeen ottaen huomioon alueen erityispiirteet ja lapsimäärän.

EI Riikka Rantasen ehdotus: Huhtasuolla säilytetään neuvola.

Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 9 JAA-ääntä (Santeri Lohi, Jouni Flyktman, Jukka Haaparanta, Irma Hirsjärvi, Elma Hyöky, Sari Hovila, Mauno Vanhala, Marika Visakorpi-Kemppainen ja Jani Ylälehto) ja 4 EI-ääntä (Sanna Hintikka, Ilkka Mikkonen, Tuula Peltonen ja Riikka Rantanen).

Äänestys 2: Puheenjohtaja esitti suoritettavaksi äänestyksen nimenhuutoäänestyksellä seuraavasti:

JAA Pohjaehdotus

EI Marika Visakorpi-Kemppaisen ehdotus: neuvola jatkaa Huhtasuolla nykyisissä tiloissa. Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta arvioi vuoden 2026 aikana, missä palvelut tuotetaan vuoden 2026 jälkeen ottaen huomioon alueen erityispiirteet ja lapsimäärän.

Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 4 JAA-ääntä (Santeri Lohi, Jouni Flyktman, Elma Hyöky ja Ilkka Mikkonen) ja 9 EI-ääntä (Jukka Haaparanta, Irma Hirsjärvi, Sanna Hintikka, Sari Hovila, Tuula Peltonen, Riikka Rantanen, Mauno Vanhala, Marika Visakorpi-Kemppainen ja Jani Ylälehto).

Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi, että aluehallitus hyväksyi Marika Visakorpi-Kemppaisen tekemän muutosesityksen.

Äänestys 3: Puheenjohtaja esitti suoritettavaksi äänestyksen nimenhuutoäänestyksellä seuraavasti:

JAA Pohjaehdotus

EI Marika Visakorpi-Kemppaisen ehdotus: varmistetaan niiden toimipisteiden riittävä henkilöstöresurssi, joihin ohjautuu palveluverkkomuutoksista johtuen lisää asiakkaita.

Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 2 JAA-ääntä (Santeri Lohi ja Jouni Flyktman) ja 11 EI-ääntä (Jukka Haaparanta, Irma Hirsjärvi, Elma Hyöky, Sanna Hintikka, Ilkka Mikkonen, Sari Hovila, Tuula Peltonen, Riikka Rantanen, Mauno Vanhala, Marika Visakorpi-Kemppainen ja Jani Ylälehto).

Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi, että aluehallitus hyväksyi Marika Visakorpi-Kemppaisen tekemän muutosesityksen.

Äänestys 4: Puheenjohtaja esitti suoritettavaksi äänestyksen nimenhuutoäänestyksellä seuraavasti:

JAA Pohjaehdotus

EI Riikka Rantasen ehdotus: Huhtasuolla mahdollistetaan sote-pisteen toiminta tarkoituksenmukaisella tavalla.

Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 8 JAA-ääntä (Santeri Lohi, Jouni Flyktman, Jukka Haaparanta, Irma Hirsjärvi, Elma Hyöky, Sanna Hintikka, Marika Visakorpi-Kemppainen ja Jani Ylälehto) ja 5 EI-ääntä (Sari Hovila, Ilkka Mikkonen, Tuula Peltonen, Riikka Rantanen ja Mauno Vanhala).

Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi, että aluehallitus hyväksyi vs. hyvinvointialuejohtajan pohjaesityksen.

Äänestys 5: Puheenjohtaja esitti suoritettavaksi äänestyksen nimenhuutoäänestyksellä seuraavasti:

JAA Pohjaehdotus

Ei Sanna Hintikan ehdotus: Konneveden, Pihtiputaan ja Kuoreveden terveysasemilla toimivaa hoidonjatkuvuuden mallia ei lopeteta, vaan lääkäri/hoitaja-työpari pitää jatkossa lähivastaanottoa siten, että nykyiset käyntimäärät voidaan toteuttaa vähintään puolet. Loppu tarvittavista käynneistä/kontakteista toteutetaan ensisijaisesti etä-, ja digipalveluina, ja toissijaisesti sopivalla soteasemalla. Toimintaa varten etsitään uudet (yhteiskäyttö)tilat, jotka mahdollistavat monipalvelun. Muille syntyville sotepeisteille tarjotaan mahdollisuus ammatinharjoittajamallilla tuotetuille lääkäripalveluille.

Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 4 JAA-ääntä (Santeri Lohi, Jouni Flyktman, Elma Hyöky ja Riikka Rantanen) ja 9 EI-ääntä (Jukka Haaparanta, Irma Hirsjärvi, Sanna Hintikka, Sari Hovila, Ilkka Mikkonen, Tuula Peltonen, Mauno Vanhala, Marika Visakorpi-Kemppainen ja Jani Ylälehto).

Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi, että aluehallitus hyväksyi Sanna Hintikan tekemän muutosesityksen.

Esittelijä Kati Kallimo, aluehallituksen jäsen Elma Hyöky, aluehallituksen jäsen Jouni Flyktman, aluehallituksen varajäsen Santeri Lohi ja aluehallituksen 2. varapuheenjohtaja Riikka Rantanen jättivät äänestyksen 5 osalta eriävän mielipiteen. Elma Hyöky, Jouni Flyktman, Santeri Lohi ja Riikka Rantanen jättivät eriävän mielipiteensä kirjallisena (liitteenä).

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin seuraavilla lisäyksillä:

1) Neuvola jatkaa Huhtasuolla nykyisissä tiloissa. Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta arvioi vuoden 2026 aikana, missä palvelut tuotetaan vuoden 2026 jälkeen ottaen huomioon alueen erityispiirteet ja lapsimäärän.

2) Niiden toimipisteiden riittävä henkilöstöresurssi varmistetaan, joihin ohjautuu palveluverkkomuutoksista johtuen lisää asiakkaita.

3) Konneveden, Pihtiputaan ja Kuoreveden terveysasemilla toimivaa hoidonjatkuvuuden mallia ei lopeteta, vaan lääkäri/hoitaja-työpari pitää jatkossa lähivastaanottoa siten, että nykyisistä käyntimääristä voidaan toteuttaa vähintään puolet. Loppu tarvittavista käynneistä/kontakteista toteutetaan ensisijaisesti etä-, ja digipalveluina, ja toissijaisesti sopivalla soteasemalla. Toimintaa varten etsitään uudet (yhteiskäyttö)tilat, jotka mahdollistavat monipalvelun. Muille syntyville sotepeisteille tarjotaan mahdollisuus ammatinharjoittajamallilla tuotetuille lääkäripalveluille.

Kirjallisesti jätetyt eriävät mielipiteet ovat pöytäkirjan liitteenä.

Aluevaltuusto 09.12.2025
1163/00.01.01.04/2025

Selostus asiasta

Palveluverkkoesitykseen on tehty aluehallituksen esittämät muutokset.

Oheisaineistona olevaa lausuntoyhteenvetoa on päivitetty adressien määrän osalta. Adresseja on saapunut 3.12.2025 mennessä yhteensä 13 kappaletta.

Päätösehdotus

Aluevaltuusto hyväksyy liitteenä olevan Keski-Suomen hyvinvointialueen palveluverkkotyön toisen vaiheen esityksen.

Päätös